

Nærings- og handelsdepartementet

Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Ved:

Deres ref.:
201200268-5/CAR

Vår ref.:
2012/100160

Oslo, 22. juni 2012

Svar på Nærings- og handelsdepartementets anmodning om innspill og synspunkter på virkningen av Stø Kurs (2007)

I brev datert 23. mars 2012 anmoder Nærings- og handelsdepartementet Innovasjon Norge om innspill og synspunkter på virkningen av Stø Kurs (2007) av særlig interesse er:

- i hvilken grad maritime bedrifter benytter relevante ordninger og virkemidler
- hvordan forvaltede virkemidler har blitt brukt
- har virkemidlene vært egnet og hensiktsmessige for å oppfylle ordningenes formål

Innovasjon Norge har bidratt til måloppnåelse for Stø Kurs strategiens fem punkter

Norsk Maritim næring er Norges mest internasjonale næring. Målet med Stø Kurs er at Norge skal være en verdensledende maritim nasjon. De norske maritime næringer skal levere de mest innovative og miljøvennlige løsninger for fremtiden. Stø kurs er inndelt i fem områder: 1) Globalisering og rammevilkår, 2) Miljøvennlige maritime næringer, 3) Maritim kompetanse, 4) Maritim forskning og innovasjon, 5) Nærskipsfart.

Innovasjon Norge har bidratt til måloppnåelse for alle strategiens fem punkter. Innovasjon Norges maritime arbeid er en del av MARUT. I 2011 ble prosesser innen Maritim21 mer fremtredende (jmfør NHDs oppdragsbrev til Innovasjon Norge).

Stø Kurs utløste det maritime omdømmearbeidet (fasilitert av Innovasjon Norge, på oppdrag ifra NHD). Arbeidet har blitt en spydspiss i utviklingen av strategisk omdømmeposisjonering på bransje, klynge og bedriftsnivå, langt utover maritim næring. Stø Kurs og maritim næring har altså, også her, vært en pionér og inspirator for andre bransjer og klynger. Verktøyene som ble utviklet (profil, håndbok, kursopplegg etc.) er i dag en viktig plattform i profilerings-, delegasjons- og messevirksomheten. Den enkelte bedrift mobiliseres til å implementere verktøyene i eget strategisk posisjoneringsarbeid.

Innovasjon Norges kontornett i utlandet bidrar til å støtte opp om og profilere norsk maritim næring i internasjonale markeder. Dette gjelder spesielt kontorene i Singapore, Shanghai, Hanoi, New Dehli, Rio

Vi gir lokale ideer globale muligheter

de Janeiro og Istanbul. Innovasjon Norge henter systematisk hjem markedsinformasjon. I 2011 tilbød vi et felles nyhetsbrev ifra Korea, Kina og Japan og et fra Russland.

Arbeidet med regionale maritime klynger, Norwegian Centres of Expertise (NCE) og Arena, er viktig for utviklingen av norsk maritim kompetanse, forskning og innovasjon. Eksempelvis har NCE Maritime (opprettet i 2006) vært pådriver for master utdanning (herunder produkt og systemdesign, skipsdesign og ledelse av avanserte maritime operasjoner) og for utviklingen av et verdensledende simulator miljø. Bedriftene i NCE Maritime har bidratt med fem gaveprofessorater. Kompetanse og utdanningstilbudene i NCE Maritime og NCE System Engineering (opprettet i 2006) illustrerer spennende muligheter for ytterligere samarbeid mellom to verdensledende maritime kunnskapsmiljøer.

Økt etterspørsel etter finansielle tjenester ifra Innovasjon Norge

Etter at Stø Kurs ble lagt fram sommeren 2007 har maritim nærings etterspørsel etter finansielle tjenester i Innovasjon Norge økt betraktelig. Fra 2006 og 2007 med årlige gjennomsnittlige bevilgninger av lån og tilskudd på 108 millioner kroner til 2010 og 2011 med årlige gjennomsnittlige bevilgninger på 526 millioner kroner.

Tabell 1: Innovasjon Norges finansielle tjenester (lån og tilskudd) til maritim næring (omfatter ikke finansiering av fiskefartøy) i perioden 2007 – 2011:

Virkemiddel (i mill kroner)	2007	2008	2009	2010*	2011**	Totalt
Etablerertilskudd	1,1	1,6		3,0		5,7
Miljøteknologiordningen (pilot- og demonstrasjonsanlegg)					22,5	22,5
Forsknings- og utviklingskontrakter (IFU/OF)	23,2	8,0	5,5	26,1	18,0	80,8
Maritim Utvikling, tilskudd	10,5	26,2	18,3	10,3	11,3	76,6
Nærskipsfartsordningen, landsdekkende		17,4	9,8	22,4	2,0	51,6
Samarbeidsprosjekt Romania			32,6			32,6
Lavrisikolån	33,5	2,7	139,1	258,2	303	736,5
Innovasjonslån	1,0	0,3	97,5	158,5	70,0	327,0
Risikolån, fra fylkeskommuner	3,5	1,3	12,8	33,5		51,1
Garanti				5,7		5,7
Tilskudd, fra fylkeskommuner	25,5	19,9	23,2	34,5		103,1
Nasjonale tilskudd for regional utvikling	3,2	1,6	14,2	15,2		34,2
Diverse annet	8,1	5,2	8,0	6,7	51,5	79,5
TOTALT	109,6	84,1	361,0	547,1	478,3	1 607,1

* Tallene for 2010 inkluderer tiltakspakken for verft og utstyrsleverandører.

** For 2011 er alle tilskudd unntatt pilot- og demonstrasjonsanlegg (Miljøteknologiordningen), forsknings- og utviklingskontrakter (IFU/OFU), de to maritime ordningene slått sammen i posten "Diverse annet"

De maritime tilskuddsordningene har tilført næringen 128,2 mnok (Tabell 1):

- Maritim Utvikling NOK 76,6 mill (2007 – 2011)
- Nærskipsfartsordningen NOK 51,6 mill (2008 – 2011)

Økende etterspørsel etter finansielle tjenester, utenom de spesifikke maritime tilskuddordningene. Etterspørselen etter lavrisikolån er jevnt stigende over perioden (fra 34 til 303 mnok), samtidig doubles de samlede tilskuddene til pilot og demonstrasjon, forsknings- og utviklingskontrakter (fra 21 til 43 mnok). Nasjonale tilskudd for regional utvikling, samt tilskudd og risikolån ifra fylkeskommunene er viktige for norsk maritim næring.

Virkemidlene er egnet, hensiktsmessige óg oppfyller satsingsområdene i Regjeringens strategi Stø Kurs

Særlig viktige tilskuddsordninger innrettet mot store og små bedrifter, i hele landet:

- Pilot- og demonstrasjonsanlegg. Innovasjon Norge opplever økt etterspørsel etter finansiering av pilot- og demonstrasjonsanlegg (for å få nødvendig markedsaksept for ny teknologi). Erfaringen ifra 2011 er at Miljøteknologiordningen kompletterer virkemiddelporteføljen.
- Pilot- og demonstrasjonsanlegg har et betydelig potensial også utover prosjekter med et miljøfokus. En bør vurdere om den type midler som i dag finnes til pilot- og demonstrasjonsanlegg innenfor miljøteknologi, også bør være tilgjengelig på andre områder innenfor maritim næringsutvikling.
- Forsknings- og utviklingskontrakter (IFU/OFU) brukes i nære utviklings samarbeid om krevende prosjekter med tydelig leverandør – kundeforhold (norske SMB leverandørbedrifter prioriteres).
- MARUT-ordningen er viktig for bedrifter innen maritim industri og favner prosjekter som ikke faller innenfor de øvrige tilskuddsmidlene.

Utover disse ordningene har Innovasjon Norge svært begrensede muligheter/rammer til å gi tilskudd til utviklingsprosjekter for store bedrifter óg for bedrifter i sentrale strøk.

Hovedtyngden av kunder innen maritim næring er maritim utstyrsindustri, skipsverft (i hovedsak lån) og maritim tjenesteleverandører. Norske rederier er i liten grad kunder i Innovasjon Norge. De som finnes tilhører i hovedsak fiskefartøy- og fraktestøtøyssegmentene.

De maritime prosjektene kjennetegnes i stor grad av innovasjon på internasjonalt nivå, over gjennomsnittet i Innovasjon Norge. Møre og Romsdal og Hordaland er de fylkene som mest utnytter de ulike ordningene, henholdsvis 45 % og 26 % av totale midler i 2011.

MARUT ordningen er direkte innrettet mot å oppfylle satsingsområdene trukket opp i Regjeringens strategi Stø kurs (avanserte maritime operasjoner, logistikk, nordområdene og maritimt omdømme). Det samme gjelder innretningen for tiltakene som var innenfor nærskipfartsordningen som skulle stimulere til fornyelse av nærskipfartsflåten og effektivisere driften av denne. Aktørens kunnskap om Nærskipfartsordningen vurderes å ha vært tilfredsstillende, mens deres evne til å benytte ordningen har vært begrenset.

Med vennlig hilsen
for Innovasjon Norge

Hans Martin Vikdal
Divisjonsdirektør

Håvar Risnes
Avdelingsdirektør
Nettverk Europarådgiving
Sektorer og Teknologi

Kopi: